

Szkoła Podstawowa nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi
w Jaworznie

***Procedura postępowania wobec ucznia z autyzmem oraz innymi
niepełnosprawnościami, przejawiającego
zachowania trudne i agresywne***

Cel procedury:

zapewnienie bezpieczeństwa uczniom i pracownikom Szkoły Podstawowej nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi w Jaworznie.

1. Szkolne postępowanie wszczynane jest w sytuacji występowania autoagresji i agresji skierowanej wobec rówieśników oraz pracowników szkoły podczas trwania zajęć, występującej u ucznia z zaburzeniami ze spektrum autyzmu lub innymi niepełnosprawnościami.
2. Sytuacje, w których należy podjąć postępowanie dotyczą zachowań trudnych: naruszenie nietykalności fizycznej innych osób, autoagresja, wybuchy złości (z atakiem skierowanym w stronę drugiej osoby, krzyk) oraz zniszczenie mienia prywatnego lub szkolnego.

Przykłady trudnych zachowań

Autoagresja:

- gryzienie, drapanie się
- uderzanie głową i innymi częściami ciała o twarde przedmioty
- wrywanie włosów

Agresja:

- powodowanie hałasu swoim zachowaniem (krzyki, uderzanie przedmiotami)
- odepchnięcia, popchnięcia
- uderzenie ręką w tułów lub w głowę
- uderzenie głową w twarz/tułów
- gryzienie
- szczypanie / mocne ściskanie
- drapanie
- ciągnięcie za włosy
- duszenie / bardzo mocne obejmowanie
- gwałtowne niszczenie przedmiotów w otoczeniu
- przeklinanie, używanie obraźliwych słów w stosunku do innych osób

Destrukcja:

- rzucanie, przewracanie przedmiotów, rozbijanie, rozlewanie, rozsypywanie

Inne przykłady trudnych zachowań:

- stwarzanie zagrożenia dla zdrowia / życia swojego i innych (np. pędzenie na oślep, wychodzenie na ulicę, wychylanie się przez okno, wspinanie się na meble i skakanie z wysokości, inicjowanie zabaw z użyciem niebezpiecznych przedmiotów)
- uporczywe odmawianie wykonywania poleceń.

3. Obowiązkiem każdego pracownika szkoły jest reagowanie na przejawy autoagresji i agresji uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu / innymi niepełnosprawnościami.
4. Nauczyciele w momencie zauważenia pobudzenia ww. ucznia powinni podejmować działania służące jego wyciszeniu. (załącznik nr 3). Nauczyciel może w tym celu wykorzystać **Salę Wyciszeń nr 209**.
5. W przypadku, gdy zachowania trudne nadal nasilają się, należy odizolować ucznia przejawiającego zachowania niepożądane od grupy lub w przypadku braku takiej możliwości należy zapewnić bezpieczeństwo pozostałym uczniom poprzez wyprowadzenie ich z sali.
6. Jeżeli próby wyciszenia ucznia nie przynoszą poprawy zachowania i nadal pojawiają się ataki agresji i autoagresji, nauczyciel lub inny pracownik szkoły ma możliwość reagowania poprzez przytrzymanie ucznia w celu zabezpieczenia go przed zrobieniem krzywdy sobie lub innym.
7. W sytuacji bardzo agresywnego zachowania ucznia (niemożność uspokojenia, nasilona agresja i autoagresja) należy zawiadomić rodziców / prawnych opiekunów.
8. W sytuacji eskalacji zachowań o charakterze agresji i autoagresji należy niezwłocznie wezwać służby ratunkowe, dzwoniąc pod 112.
9. Nauczyciel / specjalista prowadzący zajęcia / osoba sprawująca opiekę informuje wychowawcę o zaistniałej sytuacji.
10. Z zaistniałego zdarzenia nauczyciel /specjalista / osoba sprawująca opiekę sporządza notatkę (załącznik nr 1), która przechowywana jest w teczce wychowawcy. Z notatką ze zdarzenia zostają zapoznani rodzice / opiekunowie prawni. Udokumentowane jest to ich podpisem na notatce.
11. Po zapoznaniu z **Procedurą** rodzice / opiekunowie prawni podpisują zgodę (załącznik nr 2) na przytrzymanie dziecka w sytuacjach, kiedy jego zachowanie zagraża bezpieczeństwu i zdrowiu jego oraz innych osób. Brak takiej zgody jest podstawą do wezwania w pierwszej kolejności pogotowia ratunkowego / policji, następnie rodziców.
12. Każdorazowo wychowawca informuje dyrektora o pojawiającym się zachowaniu agresywnym i autoagresywnym.
13. W przypadku wystąpienia zachowań trudnych wychowawca zwołuje posiedzenie zespołu ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w skład którego wchodzi nauczyciele, specjaliści pracujący z danym uczniem, pedagog i psycholog szkolny w celu opracowania strategii postępowania w przypadku pojawiania się konkretnego zachowania niepożądanego.
14. O wnioskach ze spotkania zespołu zostają poinformowani rodzice/prawni opiekunowie.
15. Sporządza się protokół, w którym jasno są opisane strategie pracy nad konkretnym

zachowaniem, które zostają wdrożone do pracy zarówno przez nauczycieli / specjalistów / pomoc nauczyciela, jak i rodziców. Rodzice / prawni opiekunowie są informowani także o dodatkowych formach pomocy terapeutycznej dla swojego dziecka. Ponadto zostają włączone działania pedagoga i psychologa szkolnego do pracy z rodziną ucznia.

16. W przypadku nasilonych zachowań niepożądanych (w tym zagrożenie bezpieczeństwa innych osób oraz samego ucznia) zaleca się rozpatrzenie innych możliwości i form realizowania dalszej edukacji ucznia.
17. W momencie uszczerbku na zdrowiu nauczyciela w trakcie występowania agresywnych zachowań ucznia, należy natychmiast poinformować dyrektora, a w sytuacjach zagrażających zdrowiu – wezwać pogotowie ratunkowe / policję.
18. W przypadku nasilonego zaburzenia zachowania (agresja, autoagresja) i braku poświadczonych działań (np. oświadczenia o opiece medycznej przez lekarza specjalisty, zaświadczenia lekarskiego, jeśli rodzic wyrazi taką wolę, inne) rodziców / opiekunów prawnych w celu ich redukcji, szkoła kieruje wniosek do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny ucznia.
19. W momencie, gdy poniższe procedury nie obejmują wszystkich aspektów zaistniałego zdarzenia, należy postępować zgodnie z wiedzą i doświadczeniem pedagogicznym, kierując się w pierwszej kolejności zasadą zapewnienia bezpieczeństwa uczniom oraz nauczycielom.
20. Realizacja **Procedury postępowania wobec ucznia z autyzmem oraz innymi niepełnosprawnościami, przejawiającego zachowania trudne i agresywne** obowiązuje wszystkich pracowników SP nr 7 w Jaworznie.

Procedura została jednogłośnie zatwierdzona na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniu 15.01.2024 r.

NOTATKA ZE ZDARZENIA

Data i godzina zdarzenia:	Miejsce zdarzenia:
Dotyczy ucznia:	Osoby uczestniczące w zdarzeniu:
Krótki opis zdarzenia:	
Zastosowane procedury: <ol style="list-style-type: none"> 1. próba wyciszenia ucznia, 2. odizolowanie autoagresywnego i agresywnego ucznia, 3. zapewnienie bezpieczeństwa pozostałym uczniom, 4. udzielenie pomocy ofierze agresji/autoagresji, 5. przytrzymanie ucznia w celu zabezpieczenia go przed zrobieniem krzywdy sobie lub innym, 6. wezwanie rodziców, 7. wezwanie pogotowia ratunkowego i/lub policji, 8. rozmowa z rodzicami. 9. Inne.....	
Osoby poinformowane o zdarzeniu:	

.....
podpis osoby sporządzającej notatkę

Jaworzno, dn. ....

ZGODA

Wyrażam zgodę na przytrzymanie mojego dziecka .....
ucznia klasy....., w sytuacji agresywnego zachowania w stosunku do innych
lub w przypadku autoagresji, w celu zapewnienia bezpieczeństwa.

.....
data

.....
podpis rodzica/opiekuna prawnego